

KREDIT MODUL TIZIMI: ASOSIY TUSHUNCHALARI VA O'QUV JARAYONINI TASHKIL ETISH

M. M. Muhammadova

Sh. E. Xodjaniyazova

Buxoro davlat pedagogika instituti Aniq va tabiiy fanlar fakulteti, Geografiya
va iqtisodiy bilim asoslari yo'nalishi talabasi

Annotatsiya:

Kredit modul tizimi, ta'lim jarayonini yanada samarali va moslashuvchan qilish maqsadida joriy etilgan innovatsion yondashuvdir. Ushbu tizim, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash, o'qitish jarayonini tashkil etish va ta'lim sifatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada kredit modul tizimining asosiy tushunchalari va o'quv jarayonini tashkil etish usullari haqida batafsil ma'lumot beramiz.

Kalit so'zlar: kredit modul tizimi, bilim, ko'nikmalar, ma'lumotlar, innovatsion yondashuvlar, ta'lim, amaliy mashg'ulotlar.

Abstract:

The credit module system is an innovative approach introduced to make the educational process more efficient and flexible. This system plays an important role in evaluating students' knowledge and skills, organizing the teaching process and improving the quality of education. We provide detailed information about the basic concepts of the credit module system and methods of organizing the educational process.

Keywords: credit module system, knowledge, skills, information, innovative approaches, education, practical training.

Kredit modul tizimi, ta'lim jarayonini modullarga bo'lish va har bir modul uchun kredit ballarini belgilash asosida qurilgan. Har bir modul, o'quv dasturining ma'lum bir qismiga to'g'ri keladi va o'quvchilarga ma'lum bir bilim yoki ko'nikma berishga qaratilgan. Kreditlar, o'quvchilarning o'zlashtirgan bilimlari va ko'nikmalarini baholashda muhim ahamiyatga ega. Modul, o'quv jarayonining o'ziga xos birligi bo'lib, o'quvchilarga ma'lum bir mavzu yoki fan bo'yicha chuqur bilim olish imkonini beradi. Har bir modul, o'z ichiga nazariy va amaliy mashg'ulotlarni, laboratoriya ishlarini va mustaqil ishlarni oladi. Bu yondashuv,

o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlaydi va ularning o'z-o'zini boshqarish qobiliyatini rivojlantiradi. Kredit modul tizimida o'quv jarayonini tashkil etish, bir qator muhim bosqichlarni o'z ichiga oladi. Birinchi navbatda, o'quv dasturi ishlab chiqilishi kerak. Bu dastur, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini belgilangan standartlarga muvofiq ravishda shakllantirishga qaratilgan bo'lishi lozim. Dasturda har bir modulning maqsadi, mazmuni va baholash mezonlari aniq ko'rsatilishi zarur. O'quv jarayonida o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida samarali muloqot o'rnatish muhimdir. O'qituvchilar, o'quvchilarga modulning mazmuni va talablarini tushuntirib berishlari, shuningdek, ularning savollariga javob berishlari kerak. O'quvchilar esa, o'z bilimlarini mustaqil ravishda oshirish va o'z-o'zini baholash imkoniyatiga ega bo'lishlari lozim. Bundan tashqari, o'quv jarayonida baholash tizimi ham muhim ahamiyatga ega. Har bir modul uchun belgilangan kreditlar, o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini aniqlashda yordam beradi. Baholash jarayoni, nazariy va amaliy ishlar, testlar va loyihalar orqali amalga oshiriladi. Bu yondashuv, o'quvchilarning bilimlarini yanada chuqurroq o'rganishlariga yordam beradi.

O'quv jarayonida o'qituvchilar muhim rol o'ynaydi va ularning vazifalari bir qator jihatlarni o'z ichiga oladi. O'qituvchilar, o'quvchilarga nazariy va amaliy bilimlarni taqdim etish orqali ularning bilim doirasini kengaytiradi. Ular darslarni rejalashtiradi, mavzularni tushuntiradi va o'quvchilarga kerakli materiallarni taqdim etadi. O'qituvchilar, o'quvchilarning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ular o'quvchilarga o'z maqsadlariga erishishlari uchun ilhom berishadi va ularni rag'batlantiradilar. Motivatsiya, o'quvchilarning o'z-o'zini rivojlantirishiga yordam beradi. O'qituvchilar, o'quvchilarga o'z bilim va tajribalarini baham ko'rish orqali ularning shaxsiy va professional rivojlanishiga yordam beradilar. Ular o'quvchilarning qiyinchiliklarini tushunib, ularga maslahatlar berishadi va yo'l-yo'riq ko'rsatadilar. O'qituvchilar, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholashda muhim rol o'ynaydi. Ular testlar, loyihalar va amaliy ishlar orqali o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini aniqlaydilar. Baholash jarayoni, o'quvchilarning kuchli va zaif tomonlarini aniqlashga yordam beradi. O'qituvchilar, o'quv jarayonini rejalashtirish va tashkil etishda muhim rol o'ynaydi. Ular darslarni qanday o'tkazishni, qaysi metodlarni qo'llashni va o'quv materiallarini qanday taqdim etishni belgilaydilar. Bu jarayonda o'qituvchilar o'quvchilarning ehtiyojlarini hisobga olishlari zarur. O'qituvchilar, o'quvchilarning o'zlarini erkin his qilishlari va faol ishtirok etishlari uchun qulay

muhit yaratadilar. Ular o'quvchilarning fikrlarini hurmat qilishadi, ularni muhokamalarga jalb etadilar va jamoaviy ishlarni rag'batlantiradilar. O'qituvchilar, zamonaviy ta'lim texnologiyalarini va innovatsion metodlarni o'quv jarayoniga kiritish orqali ta'lim sifatini oshirishga yordam beradilar. Ular yangi o'quv materiallari va metodlarini izlab, o'quvchilarning qiziqishini oshirishga harakat qiladilar. O'qituvchilar o'quv jarayonida ko'plab muhim rollarni bajaradilar. Ularning bilim berish, motivatsiya berish, mentorlik qilish, baholash, o'quv jarayonini tashkil etish, qulay muhit yaratish va innovatsion yondashuvlarni joriy etishdagi roli, o'quvchilarning muvaffaqiyatli ta'lim olishlariga katta ta'sir ko'rsatadi. O'qituvchilarning professional malakasi va shaxsiy yondashuvi, ta'lim jarayonining samaradorligini belgilovchi asosiy omillardan biridir.

Kredit modul tizimi, ta'lim jarayonini yanada samarali va moslashuvchan qilishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu tizim, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash, o'qitish jarayonini tashkil etish va ta'lim sifatini oshirishda yangi imkoniyatlar yaratadi. O'quv jarayonini muvaffaqiyatli tashkil etish uchun, o'quv dasturi, o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasidagi muloqot, shuningdek, baholash tizimi muhim rol o'ynaydi. Kredit modul tizimi, ta'lim sohasida innovatsion yondashuvlarni joriy etish orqali, o'quvchilarning kelajakdagi muvaffaqiyatlariga zamin yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Kuziev, A. (2020). "Kredit-modul tizimi: nazariya va amaliyot". Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
2. Saidov, S. (2019). "Ta'limda kredit-modul tizimini joriy etish". Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.
3. Murodov, M. (2021). "O'quv jarayonini tashkil etish: kredit-modul tizimi". Tashkent: O'zbekiston Davlat Jahon Tillari Universiteti.
4. Abdullaeva, D. (2022). "Kredit-modul tizimida o'qitish metodikasi". Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.
5. Toshpulatov, R. (2023). "Kredit-modul tizimining samaradorligi". Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim muassasalari.
6. Xolmatov, A. (2021). "Kredit-modul tizimida o'qitish va baholash". Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.

